

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich+

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Potencjał klimatyczny i dobór odmian winorośli dla warunków województwa pomorskiego

*Dr hab. inż. Dawid Olewnicki,
Katedra Sadownictwa i Ekonomiki
Ogrodnictwa Instytut Nauk Ogrodniczych
SGGW w Warszawie*

Lubań, 08.12.2025

Operacja „Winiarstwo jako dywersyfikacja źródeł dochodu w rolnictwie w województwie pomorskim” dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Schemat II Pomocy Technicznej WPR 2023-2027 – Wsparcie operacji realizowanych w ramach KSOW+. Operacja realizowana przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu. Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Uprawa winorośli - SGGW w Warszawie

Źródło: fot. własne

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich +

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Czynniki wpływające na wzrost zainteresowania uprawą winorośli w Polsce

Czynniki klimatyczne:

- Polskie zimy stają się cieplejsze, rozpoczynają się później i szybciej kończą, a okres wegetacyjny się wydłuża. Wzrastają średnie temperatury podczas okresów wegetacyjnych (Lisek 2008, Maciejczak, Mikiciuk 2019, Maciejewska, Olewnicki i in. 2024).
- Przewiduje się, że w ciągu najbliższych 100 lat średnia roczna temperatura w Polsce może wzrosnąć nawet o 2 do 4 °C (Polechoński i in. 2020).
- Wiele regionów winiarskich na świecie znajduje się obecnie na granicy optymalnego klimatu dla uprawianych tam odmian winorośli (Droulia, Charalampopoulos, 2022).

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich +

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Czynniki wpływające na wzrost zainteresowania uprawą winorośli w Polsce c.d.

Czynniki klimatyczne:

- Rozwój upraw winorośli w krajach Europy Środkowej a także Europy Północnej.
- W 2022 roku w Dani działało już ok. 146 winnic gospodarujących na powierzchni 173 ha (Last Week in Denmark, 2024). Zaraz po legalizacji komercyjnej produkcji wina w 1999 roku działały jedynie 2).
- W Szwecji działa ok. 40 winnic gospodarujących na powierzchni ok. 125 ha.

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej dla
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich +

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Czynniki wpływające na wzrost zainteresowania uprawą winorośli w Polsce

Czynniki ekonomiczno-społeczne:

- Potrzeba dywersyfikacji produkcji ogrodniczej i poszukiwania alternatywnych form uzyskiwania dochodu.
- Zmiana stylu życia społeczeństwa i przenoszenie wzorców zachowań np. z krajów śródziemnomorskich.

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich+

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Czynniki wpływające na wzrost zainteresowania uprawą winorośli w Polsce

Czynniki formalno-prawne:

- Ustawa z dnia 2 grudnia 2021 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina.
- Ustawa ta zastąpiła wcześniejszą ustawę z 12 maja 2011 r. i dokonała dalszych regulacji związanych z działalnością gospodarczą w zakresie wyrobu i rozlewu wyrobów winiarskich oraz organizacją rynku wina.

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich +

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Aktualny stan rynku winiarskiego winorośli w Polsce wg ewidencji KOWR

- Liczba uprawianych odmian winiarskich w 2023/24 r. - ok. 100.
- Liczba producentów zgłoszonych w ewidencji ze względu na siedzibę w 2024/25 (676), dla porównania w roku 2009/10 (21).
- Powierzchnia uprawy winorośli zgłoszonej w ewidencji w 2024/25 r. (1023 ha , stan w marcu), dla porównania w roku 2009/10 (36,01 ha).
- Zbiory winogron z winnic w ewidencji w roku 2023/24 - (4368,3 tony), dla porównania w roku 2009/10 (59,8 ton).
- Struktura zbiorów z odmian jasnych i ciemnych (ok. 65% jasne, 35% ciemne).

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich +

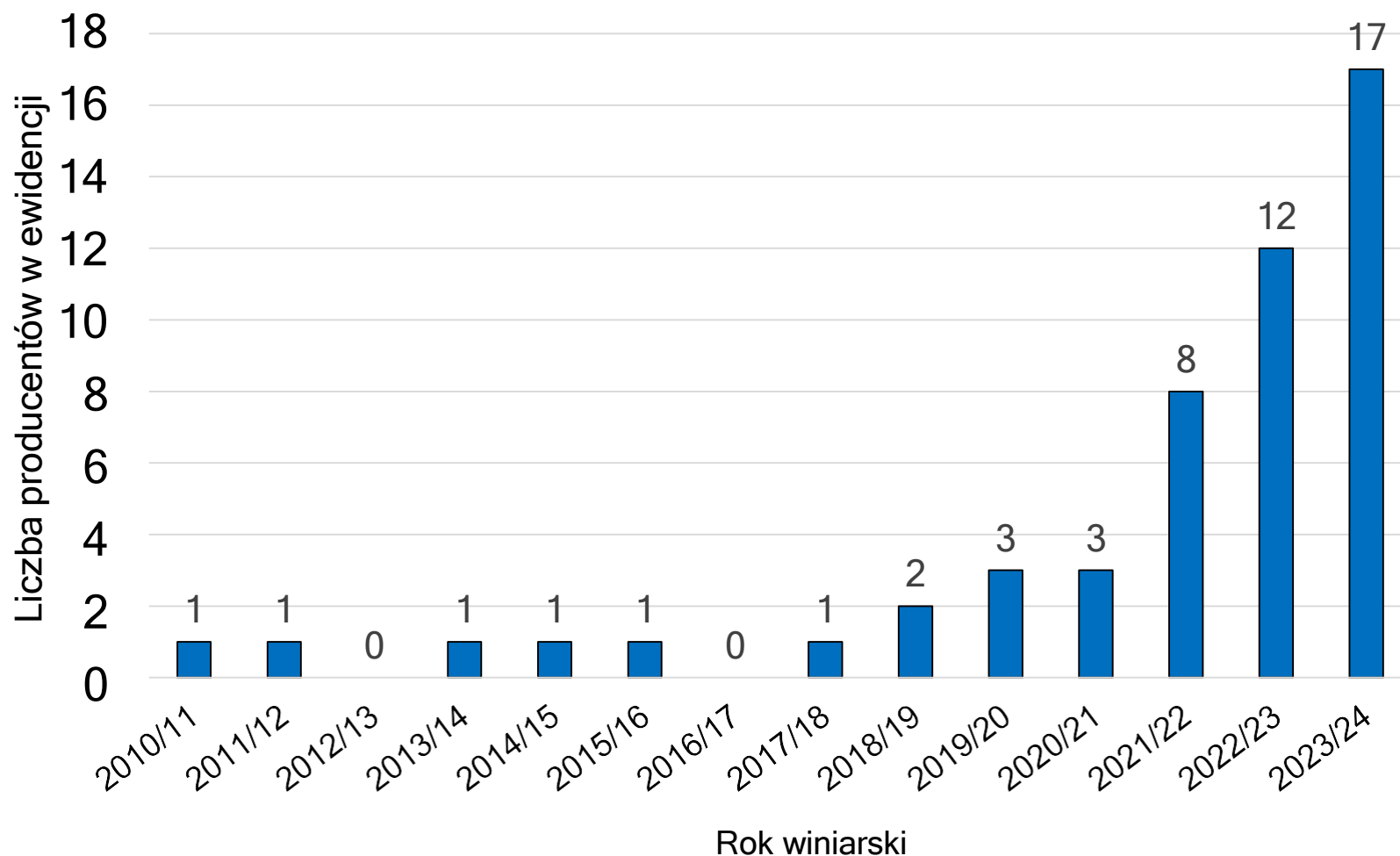
PODR
POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

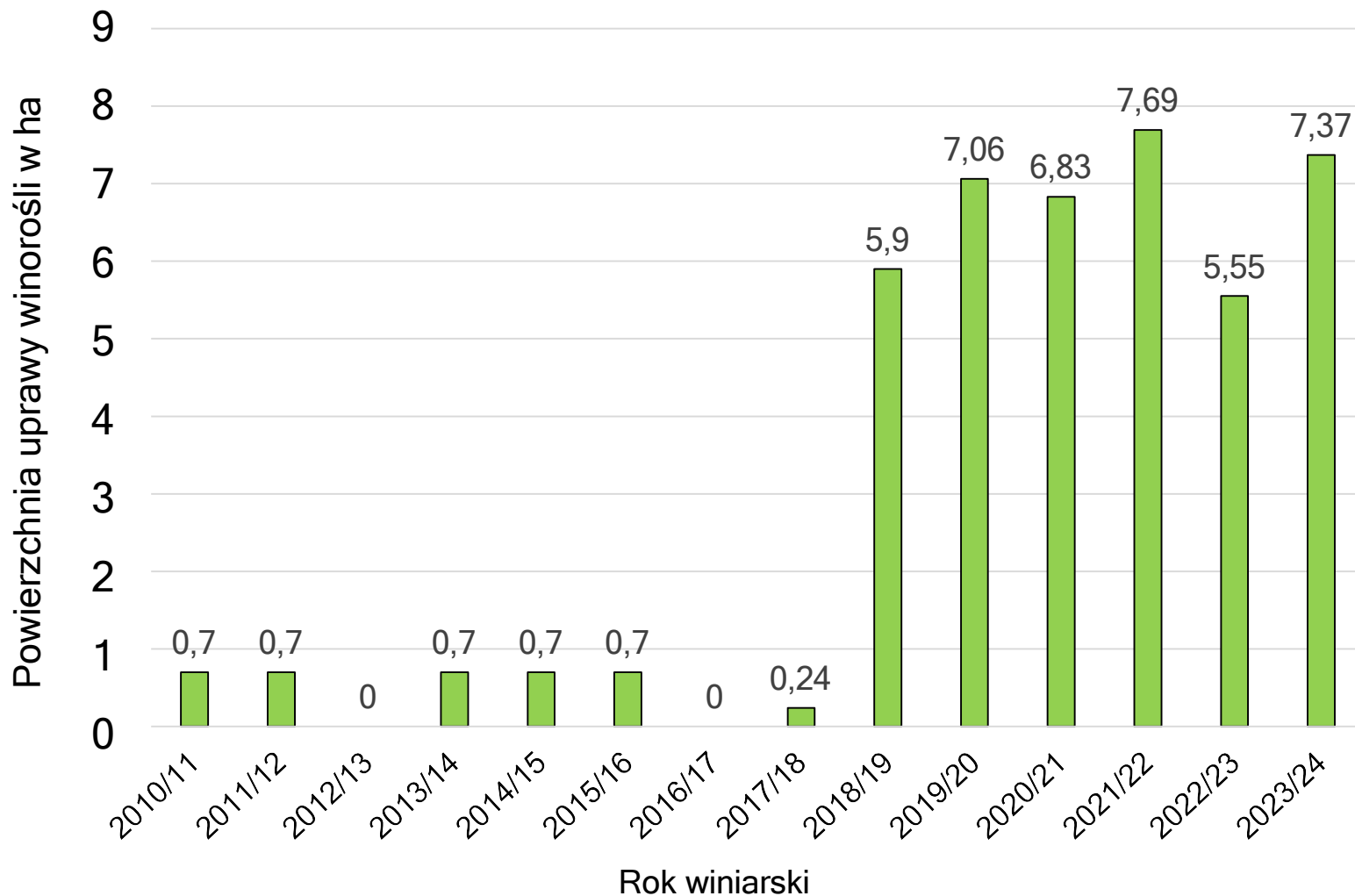
Aktualny stan rynku szkółkarskiego winorośli w Polsce - szacunki własne

- Liczba dostępnych odmian winiarskich - ok. 140 -150.
- Liczba dostępnych odmian deserowych - ok. 700.
- Najnowsze odmiany przerobowe - głównie hodowla Niemiecka
- Najnowsze odmiany deserowe - głównie hodowla Ukraińska, Rosyjska, ale także z Węgierska, Czeska, USA (Kalifornia).
- Brak zarejestrowanych i polecanych odmian do uprawy w COBORU.

Rys 1. Liczba plantatorów winnic ze względu na siedzibę, wpisana do ewidencji KOWR w województwie pomorskim w latach winiarskich 2010/11-2023/24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa.

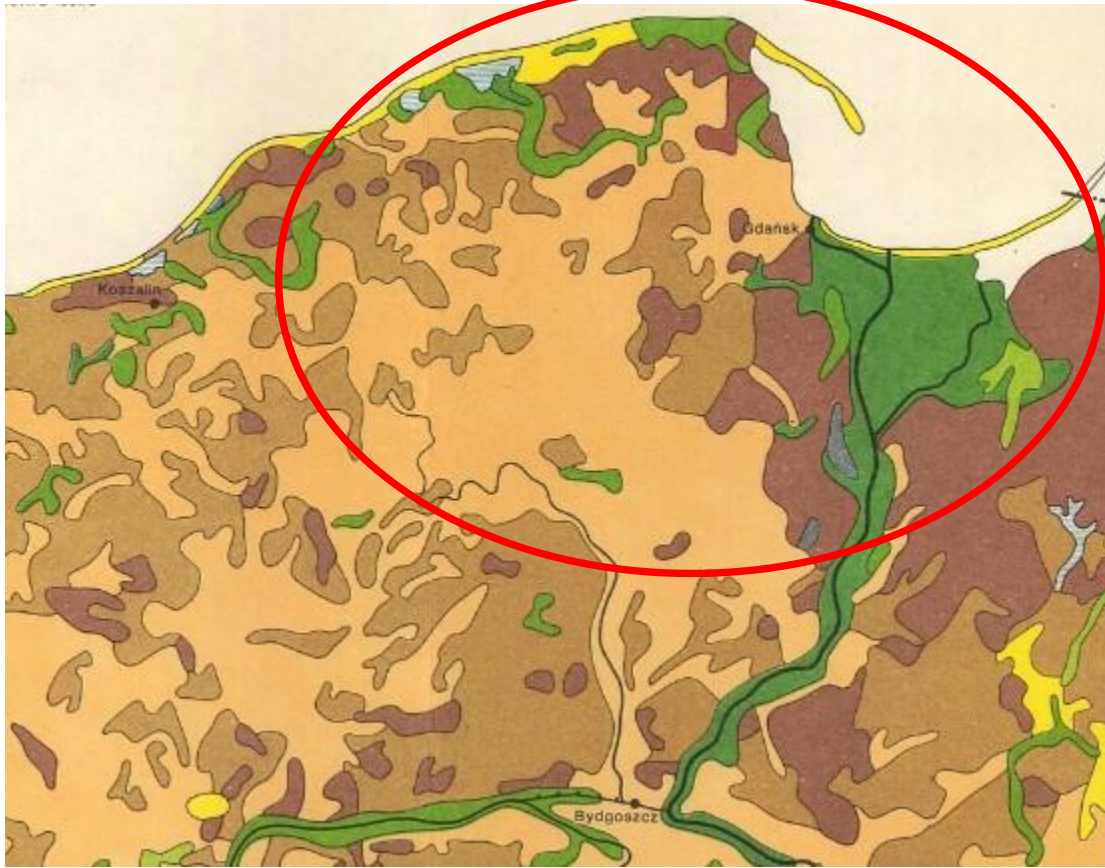

Rys 2. Powierzchnia uprawy winorośli, wpisana do ewidencji KOWR w województwie pomorskim w latach winiarskich 2010/11-2023/24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa

Ocena możliwości uprawy winorośli pod kątem gleb

- Winorośl generalnie nie ma większych wymagań co do jakości gleby, i często jest w stanie wydać dobrej jakości plon na glebach słabszych.
- Należy podkreślić, że nie toleruje gleb ciężkich i podmokłych. Najlepsze dla niej są lekkie gleby piaszczyste lub piaszczysto-gliniaste, a przede wszystkim przepuszczalne.
- Wydaje się, że część gleb na terenie woj. pomorskiego, może być zagospodarowana pod uprawę winorośli (np. gleby płowe, bądź występujące lokalnie gleby zbliżone do wymagań tej rośliny), ale w wielu przypadkach wiązać się to będzie z poprawą ich struktury, poprzez wzbogacenie nawozami organicznymi, a także ciągłe monitorowanie ich odczynu, gdyż część ze wskazanych powyżej gleb, ma stałą tendencję do zakwaszania się.

MAPA GLEB POLSKI ±1:600000
 Opracował H. Uggla na podstawie Mapy Gleb Polski w skali 1:500 000
 wydanej przez Komitet Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN,
 Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG)
 oraz Polskie Towarzystwo Gleboznawcze (PTGleb.)

- gleby początkowego stadium rozwojowego, skaliste (litosole)
- gleby początkowego stadium rozwojowego, luźne (regosole)
- rędziny węglanowe
- kompleks rędzin z glebami brunatnymi i płowymi
- kompleks rędzin z glebami brunatnymi płowymi i rdzawymi
- rędziny gipsowe (siarczanowe)
- mady rzeczne wytworzone z piaszków, glin, pyłów i ilów
- mady morskie (marsze)
- gleby glejowe i mineralno-murszowe
- gleby bagienne i murszowe wytworzone z torfowisk niskich
- gleby bagienne wytworzone z torfów torfowisk wysokich i przejściowych
- czarnoziemy leśno-stepowe i szare gleby leśne wytworzone z lessów
- czarnoziemy leśno-ląkowe i szare gleby leśno-ląkowe *czu. ciemna ziemia* wytworzone z piaszków gliniastych, glin, utworów pyłowych wodnego pochodzenia i ilów
- gleby brunatne właściwe i wylugowane wytworzone z piaszków gliniastych, glin, utworów wodnego pochodzenia i ilów
- gleby brunatne właściwe i wylugowane wytworzone z lessów i utworów lessopodobnych
- gleby brunatne kwaśne i wylugowane wytworzone z piaszków, glin i ilów
- gleby brunatne kwaśne i wylugowane wytworzone ze zwietrzelin skał fliżowych
- gleby brunatne kwaśne i wylugowane wytworzone ze zwietrzelin skał magmowych i metamorficznych
- gleby płowe, brunatne wylugowane i opadowo-glejowe wytworzone z piaszków gliniastych, glin, utworów pyłowych wodnego pochodzenia i ilów
- gleby płowe, brunatne wylugowane i opadowo-glejowe wytworzone z lessów i utworów lessopodobnych
- gleby rdzawe i bielice wytworzone z piaszków gliniastych, słabogliniastych i luźnych
- regosole, bielice, gleby bielcowe wytworzone z piaszków słabogliniastych i luźnych

Na terenie województwa pomorskiego, dominują m. in. gleby rdzawe i bielcowe, a także gleby płowe, brunatne wylugowane i opadowo-glejowe.

Dla większości odmian właściwy odczyn gleby powinien wynosić od 6,0 (odm, hybryd.) do 7,2 pH.

Źródło: opracowanie własne wg <https://esdac.jrc.ec.europa.eu/content/soil-mapa-poland-mapa-gleb-polski-0>

Co to jest SAT ?

- Przydatność danego obszaru do uprawy winorośli określa tzw. suma aktywnych temperatur (SAT).
- Jest to suma średnich temperatur dobowych lub miesięcznych wynoszących powyżej 10°C, liczona od fazy nabrzmiewania pąków do dojrzałości jagód, tj. od 1 kwietnia do 30 października.
- Wskaźnik ten określa 2 parametry decydujące o dojrzewaniu winogron, tj. długość okresu wegetacyjnego oraz panujące podczas wegetacji warunki termiczne.
- Poszczególne odmiany winorośli wymagają określonych wartości SAT, aby winogrona mogły odpowiednio dojrzeć.
- W przypadku winorośli jest tak, że odmiany szlachetne, dające najlepsze wina dojrzewają późno i wymagają wysokich wartości SAT.
- Dlatego zaczynając uprawę powinniśmy poznać orientacyjny SAT dla poszczególnych rejonów Polski. Uważa się, że dla towarowych upraw winorośli potrzebne są wartości SAT powyżej 2500°C.

Co to jest GDDC ?

- W opisach odmian spotyka się również wskaźnik GDDC (ang. Growing Degree-Days Celsius), jednak w Polsce jest on rzadziej stosowany.
- Wartość ta pokazuje również skumulowaną ilość ciepła dostępną dla rośliny w okresie wegetacji, jednak jest liczona według innej metodyki niż SAT.
- Wartości GDDC są niższe niż w przypadku SAT.

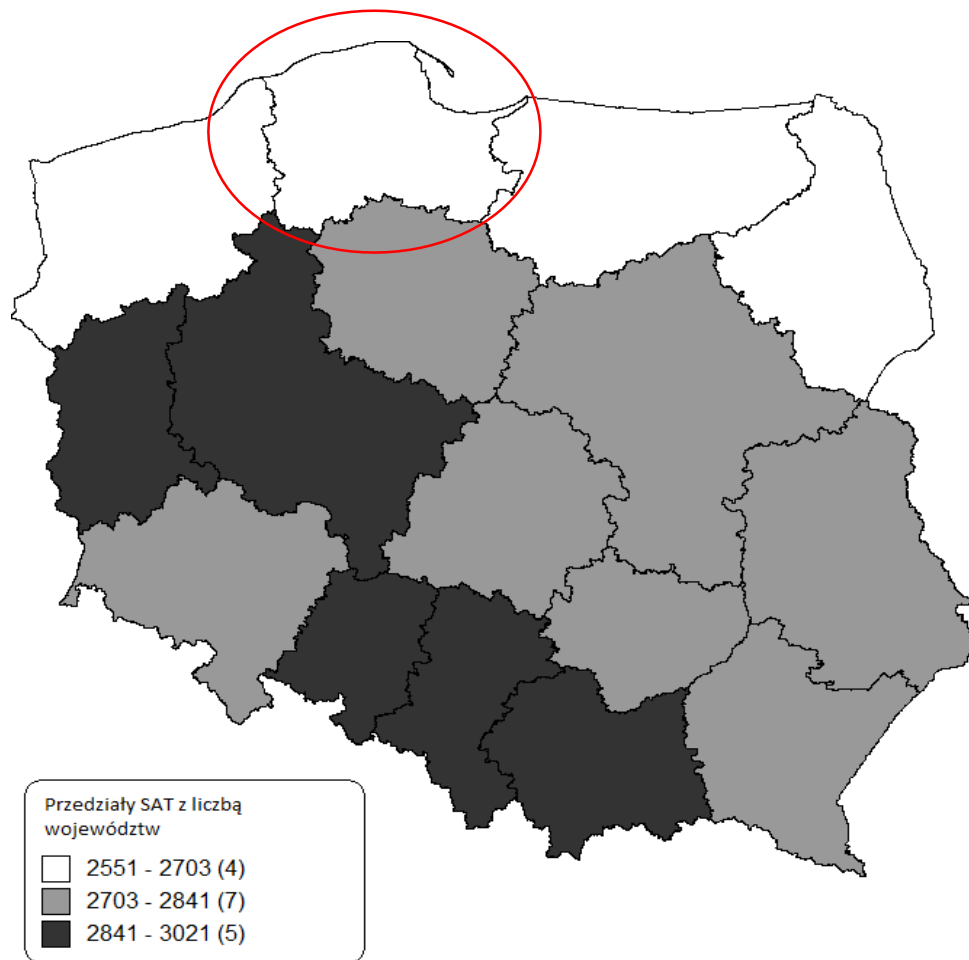
Badania SAT w Polsce

Analizowano blisko 130 tys. danych meteorologicznych uzyskanych z wielu stacji meteorologicznych znajdujących się w poszczególnych województwach w których dostępne były niezbędne dane.

Stacje położone pow. 400 metrów nad poziomem morza zostały wyłączone z uwagi na fakt, że, jak podkreśla Myśliwiec (2013), najlepiej jest sadzić winnice do tej wysokości.

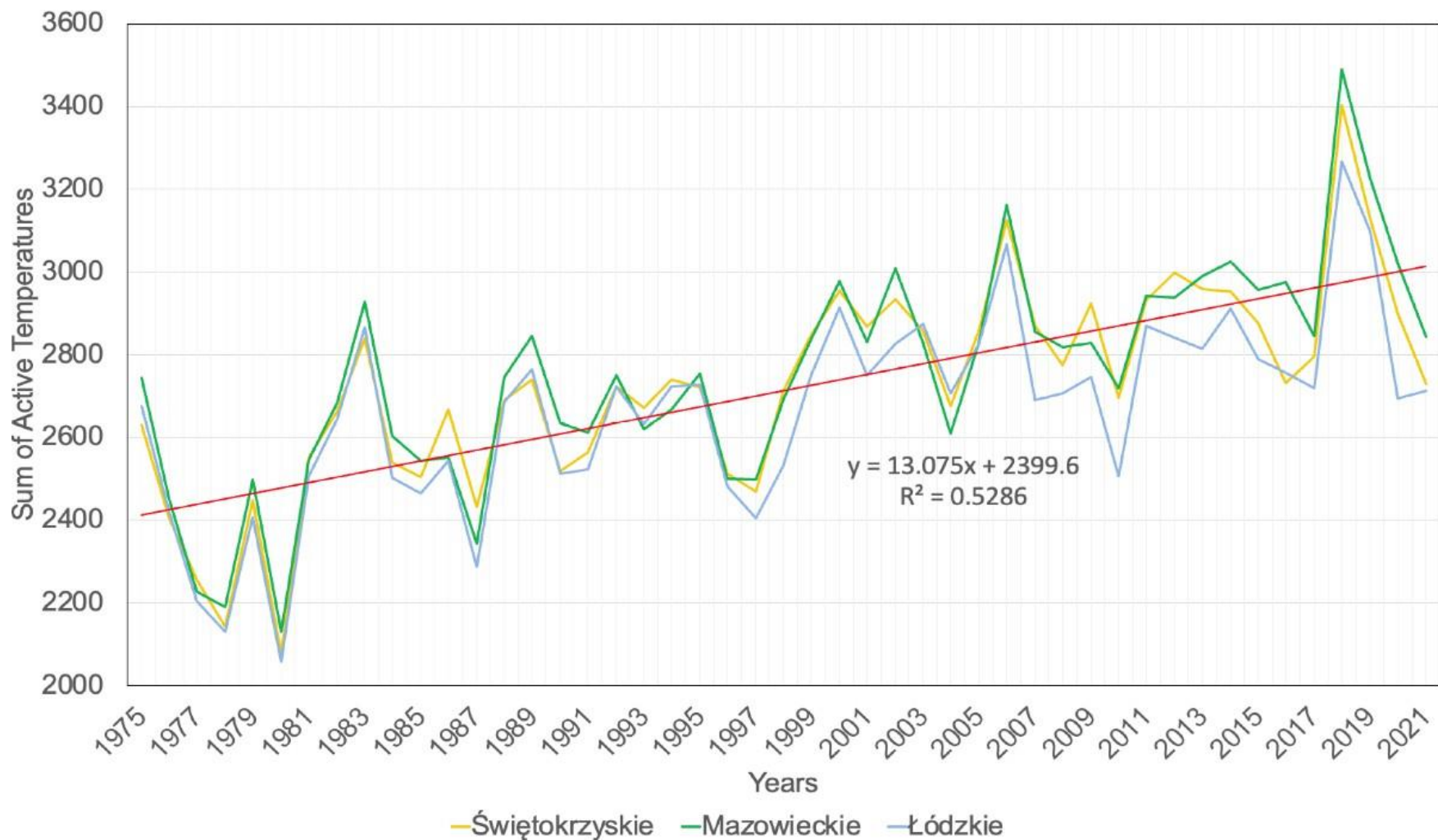
Źródło: Myśliwiec R. 2013. "Uprawa winorośli - wydanie III poprawione i uzupełnione".

Powszechno Wiedza Rolnicza i Leśna. Warszawa

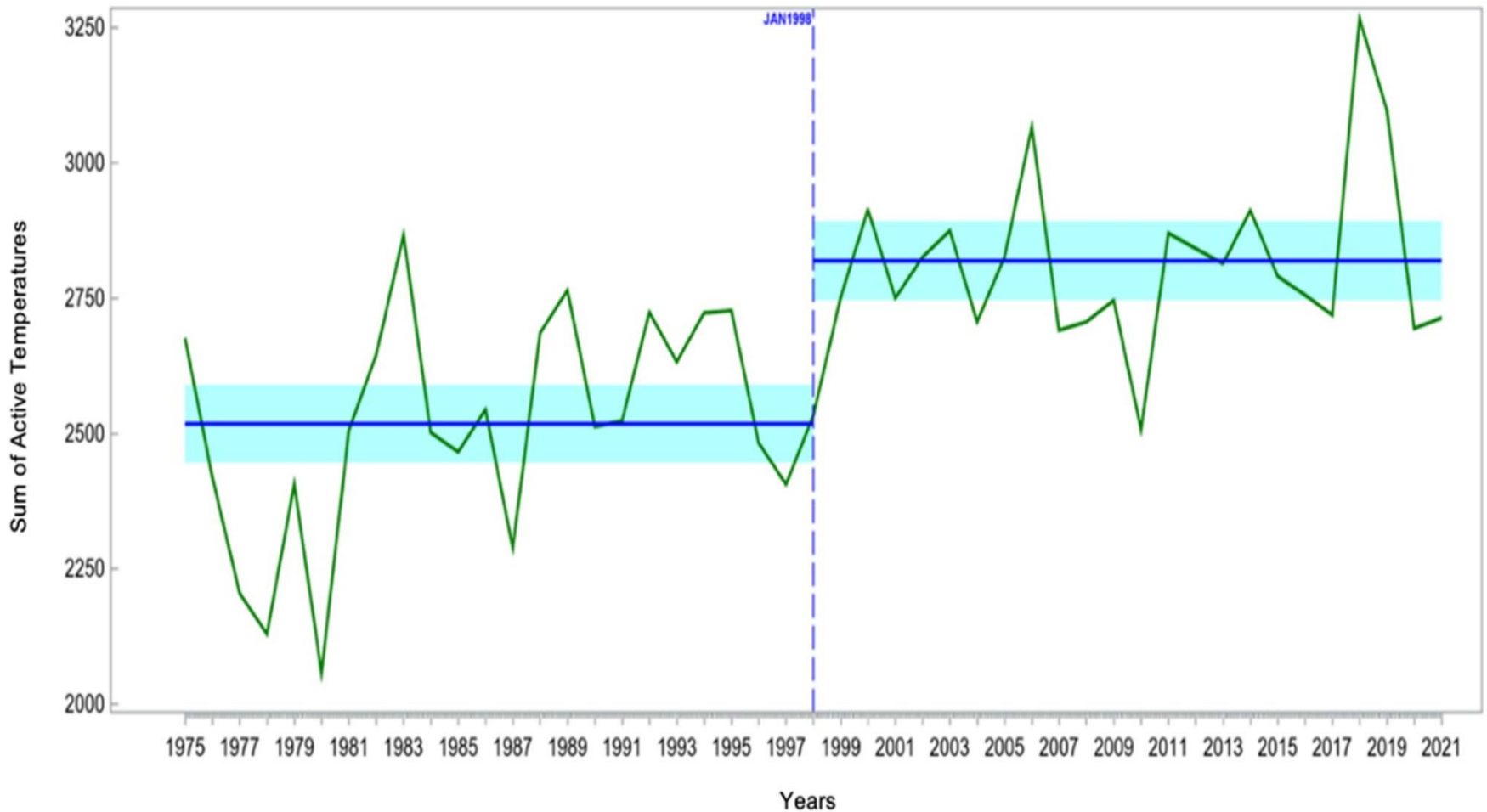
Rys.3. Klasyfikacja województw według sumy aktywnych temperatur (SAT) opracowana wg metody Jenks Natural Breaks Classification – średnia z lat 2009-2021

Źródło: Maciejewska, Olewnicki i in. 2023.

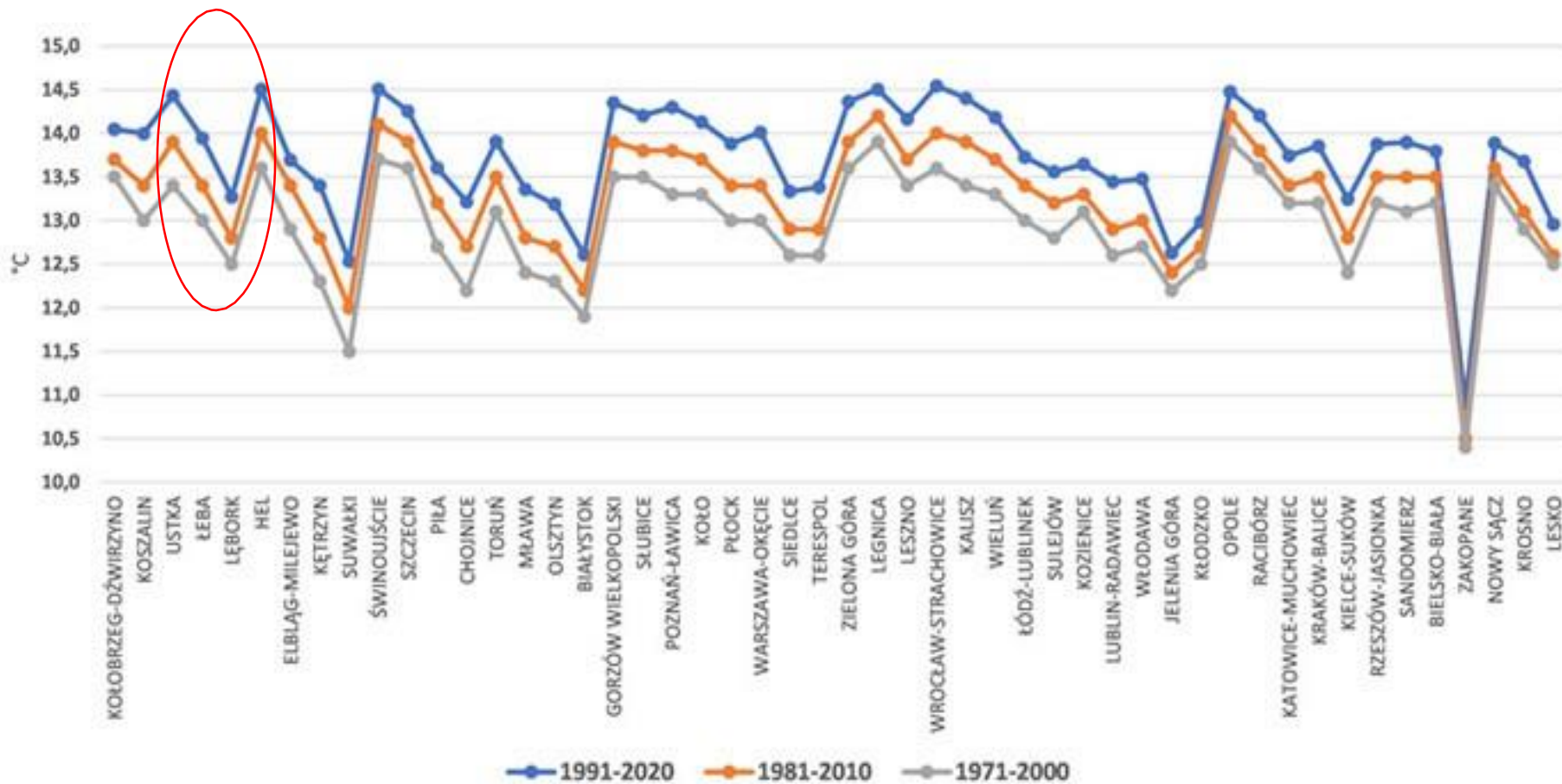
Rys.4. Przebieg Sumy Aktywnych Temperatur (SAT) w latach 1975-2021 w województwach Centralnej Polski

Źródło: Maciejewska, Olewnicki i in. 2024.

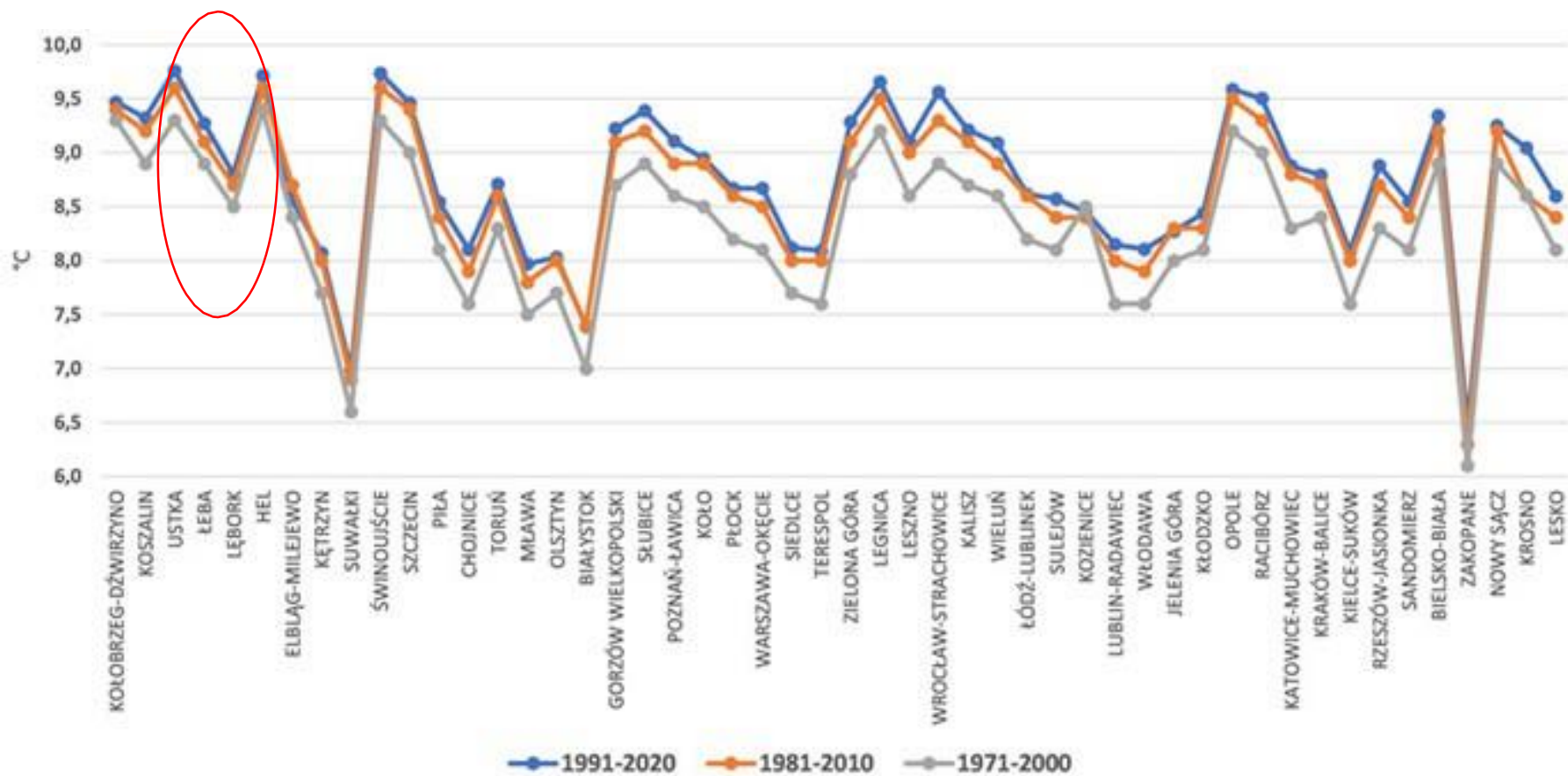
Rys. 5. Model autoregresji dla wartości Sumy Aktywnych Temperatur (SAT) w województwach Centralnej Polski w latach 1975-2021. Opracowano na podstawie testu Baia-Perrona

Źródło: Maciejewska, Olewnicki i in. 2024.

Rys.6 Średnia miesięczna temperatura powietrza we wrześniu w kolejnych okresach trzydziestoletnich.

Źródło: <https://obserwator.imgw.pl>

Rys.7. Średnia miesięczna temperatura powietrza we wrześniu w kolejnych okresach trzydziestoletnich.

Źródło: <https://obserwator.imgw.pl>

Czy uprawa najpopularniejszych światowych odmian winiarskich jest w Polsce ryzykowna ?

Odmiana	SAT (w °C)
'Cabernet Sauvignon'	3100-3300
'Merlot'	3000-3300
'Chardonnay'	2700-2800
'Pinot Noir'	2670-2800
'Regent'	2400-2500
'Solaris'	2200-2350

Źródło: opracowanie własne.

Wykaz gatunków winorośli

Nazwa

Vitis acerifolia Raf.

Vitis aestivalis Michx. – winorośl letnia

Vitis amurensis Rupr. – winorośl amurska

Vitis arizonica Engelm.

Vitis baihuashanensis M.S.Kang & D.Z.Lu

Vitis balansana Planch.

Vitis bashanica P.C.He

Vitis bellula (Rehder) W.T.Wang

Vitis berlandieri Planch. – winorośl wapniolubna

Vitis betulifolia Diels & Gilg

Vitis biformis Rose

Vitis blancoi Munson

Vitis bloodworthiana Comeaux

Vitis bourgaeana Planch.

Vitis bryoniifolia Bunge

Vitis californica Benth.

Vitis cardiophylla F.Muell.

Vitis × *champinii* Planch.

Vitis chunganensis Hu

Vitis chungii F.P.Metcalf

Vitis cinerea (Engelm.) Millardet – winorośl popielata

Vitis coignetiae Pulliat ex Planch. winorośl japońska

Vitis davidi (Rom.Caill.) Foëx

Vitis × *doaniana* Munson ex Viala

Vitis erythrophylla W.T.Wang

Vitis fengqinensis C.L.Li

Vitis flavicosta Mickel & Beitel

Vitis flexuosa Thunb.

Vitis giradiana Munson

Vitis hancockii Hance

Vitis heyneana Schult.

Vitis hissarica Vassilcz.

Vitis hui W.C.Cheng

Vitis jaegeriana Comeaux

Vitis jinggangensis W.T.Wang

Vitis jinzhainensis X.S.Shen

Vitis labrusca L. – winorośl lisia, w. labruska

Vitis lanceolatifolia C.L.Li

Vitis longquanensis P.L.Chiu

Vitis luochengensis W.T.Wang

Wykaz gatunków winorośli c.d.

Nazwa

Vitis menghaiensis C.L.Li

Vitis mengziensis C.L.Li

Vitis metziana Miq.

Vitis monticola Buckley

Vitis mustangensis Buckley

Vitis nesbittiana Comeaux

Vitis × *novae-angliae* Fernald

Vitis novogranatensis Moldenke

Vitis nuristanica Vassilcz.

Vitis palmata Vahl

Vitis pedicellata M.A.Lawson

Vitis peninsularis M.E.Jones

Vitis piasezkii Maxim.

Vitis pilosonervia F.P.Metcalf

Vitis popenoei J.L.Fennell

Vitis pseudoreticulata W.T.Wang

Vitis qinlingensis P.C.He

Vitis retordii Rom.Caill. ex Planch.

Vitis riparia Michx. – winorośl pachnąca, w. nadbrzeżna

Vitis romanetii Rom.Caill.

Vitis rotundifolia Michx.

Vitis rupestris Scheele – winorośl piaskowa, w. skalna

Vitis ruyuanensis C.L.Li

Vitis saccharifera Makino

Vitis shenxiensis C.L.Li

Vitis shuttleworthii House

Vitis silvestrii Pamp.

Vitis sinocinerea W.T.Wang

Vitis sinoternata W.T.Wang

Vitis tiliifolia Humb. & Bonpl. ex Schult.

Vitis tsoi Merr.

Vitis vinifera L. – winorośl właściwa, w. winna, latorośl winna

Vitis vulpina L. – winorośl zimowa, w. truskawkowa

Vitis wenchowensis C.Ling

Vitis wenxianensis W.T.Wang

Vitis wuhanensis C.L.Li

Vitis xunyangensis P.C.He

Vitis yunnanensis C.L.Li

Vitis zhejiang-adstricta P.L.Chiu

Odmiany winorośli typu PIWI

- Wysoką wytrzymałością na mróz charakteryzują się przykładowo mieszańce z udziałem gatunku *V. labrusca*. Odmiany te są również bardziej odporne na choroby grzybowe.
- Wina mają jednak charakterystyczny lisi posmak. Wyższa wytrzymałość na mróz jest najczęściej odwrotnie proporcjonalna do jakości wina. Z reguły, im bardziej wytrzymała odmiana, tym jakość wina gorsza.
- Odmiany PIWI to dobre rozwiązanie. Skrót PIWI pochodzi z języka niemieckiego (niem. *Pilzwidestandsfähige Rebsorten*) i oznacza w dosłownym tłumaczeniu „odmiany winorośli odporne na grzyby”.
- Są to najczęściej mieszańce międzygatunkowe różnych odmian winorośli pochodzących od gatunku winorośli właściwej (*Vitis vinifera*) z gatunkami winorośli, które mają naturalną, podwyższoną odporność na choroby grzybowe, a także często zwiększoną wytrzymałość na mróz.
- Do takich gatunków, wykorzystywanych w hodowli można zaliczyć np. *Vitis labrusca*, *V. amurensis*, *V. rupestris*, *V. riparia*.

Podział odmian przerobowych ze względu na SAT

Grupa odmian	Suma aktywnych temperatur (SAT)
bardzo wczesne	2000–2200 ⁰ C
wczesne	2200–2500 ⁰ C
średnio wczesne	2500–2700 ⁰ C
średnio późne	2700–2900 ⁰ C
późne	> 2900 ⁰ C

Źródło: Myśliwiec R. 2013. "Uprawa winorośli - wydanie III poprawione i uzupełnione". Powszechne Wydawnictwo Rolnicze i Leśne. Warszawa

Źródło: fot. własna

Najpopularniejsze przerobowe odmiany winorośli uprawiane w Polsce w 2023 roku

L.p.	Odmiana	Powierzchnia (ha)
1	'Solaris'	113,9
2	'Riesling'	69,0
3	'Regent'	66,5
4	'Seyval Blanc'	48,5
5	'Pinot Noir'	48,1
6	'Johanniter'	46,4
7	'Chardonnay'	44,7
8	'Cabernet Cortis'	42,4
9	'Souvignier Gris'	37,1
10	'Muscaris'	36,7

L.p.	Odmiana	Powierzchnia (ha)
11	'Rondo'	30,3
12	'Hibernal'	27,3
13	'Leon Millot'	19,6
14	'Marechal Foch'	17,1
15	'Zweigelt'	16,8
16	'Pinot Blanc'	14,2
17	'Gewürztraminer'	14,0
18	'Pinot Gris'	12,8
19	'Dornfelder'	6,5
20	'Bianca'	6,0

(łącznie 673 ha, tj. ok. 70% wszystkich zarejestrowanych nasadzeń)

Najpopularniejsze przerobowe odmiany winorośli uprawiane w Polsce pod kątem wymagań SAT

L.p.	Odmiana	SAT
1	'Solaris'	2200-2350
2	'Riesling'	≈ 2890
3	'Regent'	2400-2500
4	'Seyval Blanc'	2550-2650
5	'Pinot Noir'	2680-2800
6	'Johanniter'	≈ 2660
7	'Chardonnay'	2700-2800
8	'Cabernet Cortis'	≈ 2600
9	'Souvignier Gris'	-
10	'Muscaris'	2650-2700

L.p.	Odmiana	SAT
11	'Rondo'	2400-2550
12	'Hibernal'	≈ 2700
13	'Leon Millot'	≈ 2450
14	'Marechal Foch'	2450-2550
15	'Zweigelt'	≈ 2900-3000
16	'Pinot Blanc'	≈ 2700
17	'Gewürztram iner'	2650-2800
18	'Pinot Gris'	2650-2750
19	'Dornfelder'	2500-2600
20	'Bianca'	2600-2650

Źródło: opracowanie własne na podstawie dostępnych informacji w Internecie, www.winogrona.org, mat. szkółkarskich.

Charakterystyka wybranych przerobowych odmian winorośli

L.p.	Odmiana	Termin dojrzałości zbiorczej	Podatność na choroby grzybowe MRz, MP, SzP	Plenność	Mrozowytrzymałość pąków zimujących
1	'Solaris'	I połowa IX	mała, mała, średnia	duża	średnia
2	'Regent'	II połowa IX	mała, mała/śr, mała	duża	średnia
3	'Seyval Blanc'	pocz. X	mała, mała/śr, śr/duża	duża	duża
4	'Johanniter'	pocz. X	mała, mała, mała	średnia/duża a	średnia/duża
5	'Muscaris'	II połowa IX	mała, mała/śr, mała/śr,	średnia	mała/średnia
6	'Rondo'				
7	'Leon Millot'	k. IX, pocz. X	mała, mała, mała	średnia	duża
8	'Marechal Foch'	poł. IX	mała, mała/śr, mała	średnia	duża
9	'Dornfelder'	pocz. X	średnia, średnia, średnia	duża	mała/średnia
10	'Bianca'	pocz. X	mała, średnia, średnia	duża	średnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie Lisek J., 2020. Odmiany na wino gronowe cz.1. Sad Nowoczesny, 1:42-46. oraz danych dostępnych w Internecie.

Charakterystyka win z wybranych przerobowych odmian winorośli

L.p.	Odmiana	Charakterystyka wina
1	'Solaris'	pełne, owocowe, o wszystkich poziomach jakości. Ze względu na bardzo wczesne dojrzewanie i stabilną kwasowość odmiana doskonale nadaje się również do win deserowych
2	'Regent'	zbliżone swoim owocowym smakiem do win otrzymywanych z winogron odmiany „Pinot Noir”. Zawiera jednak mniej tanin , dlatego jest znacznie łagodniejsze od win burgundzkich.
3	'Seyval Blanc'	świeże oraz owocowe z podobieństwem do Pinot Blanc i Rieslinga
4	'Johanniter'	ma jasną barwę i charakteryzuje się owocowymi aromatami, np. cytrusów, jabłek czy gruszek, często z wyczuwalną kwasowością, zbliżoną do rieslinga, z którym jest spokrewnione
5	'Muscaris'	wino o intensywnym bukacie, charakteryzujące się nutami owoców egzotycznych, takich jak mango, liczi i cytrusy.
6	'Rondo'	dobrej jakości, aromatyczne, dosyć cierpkie, ciemnej barwy, owocowe (owoce leśne i czerwone)
7	'Leon Millot'	w pełni dojrzałe owoce dają wino charakteryzujące się zrównoważoną zawartością kwasów i cukrów, ciekawą barwą, pełnym owocowym aromatem, o średniej zawartości tanin, zdominowanym przez nutę borówkową
8	'Marechal Foch'	jedna z najlepszych odmian na czerwone wino, rozpowszechnianych w kraju. W pełni dojrzałe owoce dają wino charakteryzujące się zrównoważoną zawartością kwasów i cukrów, piękną barwą, pełnym owocowym aromatem zdominowanym przez nutę czereśniową oraz średnią zawartością tanin, co sprawia, że wino nie jest zbyt "szorstkie
9	'Dornfelder'	o ciemnej intensywnej barwie, z owocowym aromatem czereśni a także jeżyn, migdałów i zrównoważonymi taninami
10	'Bianca'	owocowe aromaty, moszcz wrażliwy na utlenianie

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.winogrona.org - wybrane opisy

Przykładowe odmiany przerobowe

Odmiana 'Solaris'

Odmiana 'Seyval Blanc'

Źródło: fot. własne

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich +

POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Podsumowanie i wnioski

- Wzrost zarówno liczby producentów jak i powierzchni upraw winorośli w województwie pomorskim, może wskazywać na rosnące możliwości uprawy tego gatunku w warunkach klimatycznych regionu, które generalnie na chwilę obecną są mniej korzystne niż wiele innych regionów kraju.
- Do największych wyzwań podczas zakładania winnic w woj. pomorskim należy wskazać konieczność doboru najlepszych stanowisk zarówno pod względem termicznym (np. na podstawie wskaźnika SAT) jak i glebowym.
- W przypadku gleb, konieczna może być w wielu rejonach województwa poprawa ich właściwości i struktury poprzez m.in. wzbogacenie nawozami organicznymi, podniesienie pH itp.

Podsumowanie i wnioski

- Jedną z najlepszych odmian, która będzie mogła sobie poradzić w mniej korzystnych warunkach (na obecnym etapie) i z roku na rok być w miarę przewidywalną w produkcji, jest np. jasna przerobowa odmiana 'Solaris', a z odmian ciemnych 'Marechal Foch'.
- Przykładowo odmianę 'Solaris' można potraktować jako nasadzenie główne, a w mniejszym stopniu uwzględnić dodatkowe inne jasne odmiany, które mogą posłużyć do późniejszych kupaży.
- Sama zaś produkcja powinna uwzględniać zabiegi ograniczające plonowanie, które dają szansę na nieco mniejszy zbiór, ale wysoką jakość produkcji, możliwą do wykonania również win dobrej jakości. Mniejsza wydajność może być jednak zrekompensowana większą powierzchnią uprawy.
- Uprawa odmian jasnych wydaje się być bardziej uzasadniona.

Pozostała bibliografia

- Droulia, F.; Charalampopoulos, I. 2022. A Review on the Observed Climate Change in Europe and Its Impacts on Viticulture. *Atmosphere*, 13, 837.
- Last Week in Denmark, 2024. Produkcja duńskiego wina wzrosła trzykrotnie w ciągu ostatnich sześciu lat, <https://lwid.dk/pl/produkcja-dunskiego-wina-wzrosla-trzykrotnie-w-ciagu-ostatnich-szesciu-lat/> (dostęp 01.12.2025).
- Lisek i in. 2018. Poradnik sygnalizatora ochrony winorośli. Wydawnictwo Instytutu Ogrodnictwa w Skierniewicach.
- Maciejczak, M.; Mikiciuk, J. 2019. Climate change impact on viticulture in Poland. *Int. J. Clim. Chang. Strateg. Manag*, 11, 254-264.
- Maciejewska, D., Olewnicki, D., Stangierska, D., Tymiński, M., & Latocha, P. (2024). Impact of climate change on the development of viticulture in central Poland: autoregression modeling SAT indicator. *Agriculture (Switzerland)*, 14, Article 5.
- Polechoński, R.; Dobicki, W.; Drabiński, A.; Andykiewicz-Piragas, M. 2020. Wpływ Suszy i Zmian Klimatycznych na Produkcję Rybacką, na Przykładzie Doliny Baryczy. *Aspekty Ekonomiczne, Ekologiczne i Prawne w Akwakulturze Karpia*; Polskie Towarzystwo Rybackie: Poznań, str. 233-261.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dziękuję za uwagę!

*Dr hab. inż. Dawid Olewnicki,
Katedra Sadownictwa i Ekonomiki
Ogrodnictwa Instytut Nauk Ogrodniczych
SGGW w Warszawie*

Lubań, 08.12.2025

Operacja „Winiarstwo jako dywersyfikacja źródeł dochodu w rolnictwie w województwie pomorskim” dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Schemat II Pomocy Technicznej WPR 2023-2027 – Wsparcie operacji realizowanych w ramach KSOW+. Operacja realizowana przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu. Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi